

Рецензия

от

проф. д-р Свилен Райчев

на дисертационен труд за присъждане
на образователна и научна степен „доктор”

на

Габриела Иванова Георгиева

докторант на самостоятелна подготовка

на тема:

ПЕДАГОГИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО НА ГЕНА ДИМИТРОВА –
СЪХРАНЕНАТА ТРАДИЦИЯ НА ШКОЛАТА „БРЪМБАРОВ“,
ОБОГАТЕНА С НАЙ-ДОБРИТЕ ВОКАЛНИ ПРАКТИКИ НА ГОЛЕМИТЕ
МУЗИКАЛНИ СЦЕНИ

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на заседание на катедра „Класическо пеене“ – ВФ, състояло се на 17 май 2021г.

Габриела Иванова Георгиева е родена на 08.06 1971 г. в град Видин. Завършва ОКС „бакалавър“ в НМА "Проф. Панчо Владигеров" - София в

класа по класическо пеене на проф. Руско Русков. Придобива ОКС магистър по класическо пеене в НБУ.

Усъвършенства се в различни майсторски класове и продължава вокалното си обучение с именити певци-педагози.

От 2006 г. до момента е артист-солист на Национална опера и балет.

От 2015 г. до момента е асистент по класическо пеене във ВФ на НМА.

Лауреат е на множество престижни певчески международни конкурси.

Прави записи за БНР с именити диригенти.

Ще спомена само някои от респектиращия списък със сценични изяви на Габриела Георгиева:

В Софийска опера – Яна от „Янините девет братя“ на Л.Пипков /и на сцената на Большой театър/, Турандот от едноименната опера на Пучини /и на сцената на театрите в Тулон, Франция и Мексико сити/, Амелия от „Бал с маски“ на Верди /и на сцената на Виенската щатсопера партнирайки на Роберто Аланя/ Норма от едноименната опера на Белини, още Аида, Абигаиле, Тоска, Лейди Макбет, Ярославна и много други.

Осигурява /cover/ Анна Нетребко в ролята на лейди Макбет, както и Людмила Манастирская в ролята на Аида в Метрополитен опера в Ню Йорк, САЩ.

Изнася множество камерни концерти в България и в чужбина.

През 2018 г. Габриела Георгиева е наградена с Наградата на предаването на БНР „Allegro vivace“ за активна творческа дейност и Наградата „Златно перо“.

Впечатлен съм от начина, по който е замислен и изграден дисертационния труд – академично, с отличен стил.

Дисертационният труд е в размер на общо 259 страници и съдържа – Увод, 4 глави, Заключение, Справка за приносния характер на научния труд, Библиография, 5 приложения и Списък на научните публикации по темата.

Отделните глави са обединени от една основна линия, а именно: Педагогическото наследство на Гена Димитрова – съхранената традиция на школата „Бръмбаров“.

В отделните части на темата са изтъкнати и изведени принципите и трудностите при решаване на конкретните задачи във вокално-педагогическата работа. Стойността на труда нараства много и от обстоятелството, че проблемите се разглеждат на фона на богатата панорамна картина на дейността на докторантката, личната и връзка с гениалната ни певица, нейните реакции по отношение на непрекъснато повишаващите се критерии към професионалната подготовка на младите певци, избора на репертоар и мястото на различни автори в индивидуалната подготовка на вокалните изпълнители. Представени и обобщени са естетическите и педагогически принципи на школата "Бръмбаров" като основа за вокално-педагогическата дейност на едно от най-големите имена на световната оперна сцена - Гена Димитрова.

Подобно изследване се прави за първи път и тук се откриват приносните моменти на труда.

Дисертационния труд не е историческо, хронологично изследване на отделна личност, жанр или епоха. Това е аналитичен размисъл на авторката върху традициите във вокално-постановъчния процес и върху това как младите певци трябва да се подготвят за изпълнение. Дисертационния труд е много полезен и ще бъде полезен за младите хора, които се обучават на този вид изкуство.

Така представената дисертация обогатява нашата научна литература и може да послужи със своите идеи за нови научни разработки, също и като ценно указание в работата на младите оперни певци и техните вокални педагози.

Трудът има ярко изразен приложен характер. В този смисъл той се явява естествена връзка с миналото и перспективното развитие както на световната така и конкретно на българската вокална музика.

Георгиева поставя категорично, експресивно и емоционално своята цел и виждане още в увода на предложената разработка. Цитирам: *„Чрез всичко написано в труда на базата на личната ми работа с Гена*

Димитрова и на интервютата, които взех от нейни ученици и колеги без да претендирам за изчерпателност по темата, ще мога да предам част от нейния вокален опит и богатството на сценичните ѝ превъплъщения.“

Стр. 5 от труда.

С лаконична, ясна и категорична мисъл авторката поставя въпросите, като навсякъде без понякога да е изразено с думи, подтекстуално личи нейното лично виждане и отношение по засегнатите теми.

В I-ва глава на дисертационния труд *„Биография на Гена Димитрова“* и II-ра глава *„Христо Бръмбаров“* Габриела Георгиева се спира на биографичните данни за ученичката и учителя като ги сравнява, съпоставя и показва приемствеността и педагогическата взаимовръзка между двамата, като подчертава огромното положително влияние във вокално-постановъчната работа на *„доверието в педагога“*

Творческото общуване с прекрасни музиканти, диригенти, режисьори, корепетитори, както и партньорството с изявени певци – актьори провокират и стимулират индивидуалното развитие на певеца на основата на здравословна постановъчна техника. В този смисъл усилията на докторантката да обхване максимално творческото обкръжение на Гена Димитрова, както и въздействието ѝ като изпълнител за младите творци, заслужават похвала.

Най-съществената част от изследването определено е III-та глава *„Педагогът Гена Димитрова“*. Главата е разработена в подраздели, като е подчертано, че във вокално-педагогическата си работа Гена Димитрова е обръщала специално внимание на анатомичното устройство на гласовия апарат, певческата стойка, език, меко небце, долна челюст, вътрешен и

външен отвор, певческото дишане, артикулация и произношение, атака на тона, резонанс, регистри, гръдни тонове, преход, височини, интерпретация.

В труда са използвани много цитати и нотни примери за да се онагледят принципите, на които педагогът – Гена Димитрова се уповава в изграждането на вокалната техника, както и автентични цитати от аудио записите от личните уроци на авторката с Гена Димитрова.

Като пряк наблюдател на педагогическата работа на Габриела Георгиева установявам, че тя ежедневно използва и прилага вокално-постановъчните методи, похвати, напътствия и забележки на Гена Димитрова, описани в труда, в своята педагогическа работа със студентите.

Ясно е, че вокалната педагогика обхваща развитието на певеца от самото начало на диагностициране на природната даденост през постановъчно – техническата работа до интерпретационното умение.

IV-та глава *„Наследството на Гена Димитрова – интервюта с нейни ученици за педагогическата ѝ работа“* допълва и обогатява изследването, като в приложенията са поместени и пълните текстове на някои интервюта.

В приложенията към дисертационния труд са представени и голяма част от техническите упражнения използвани от Гена Димитрова и Христо Бръмбаров с обяснителни бележки от авторката, които смятам, че са много полезни за младите вокални изпълнители.

Докторантката има необходимите научни публикации по темата.

Напълно съм съгласен със справката за приносния характер на дисертационния труд.

Авторефератът отговаря на изискванията и съответства на съдържанието на дисертацията.

Списъкът с библиография е впечатляващ.

Констатирам с огромно удоволствие, че Габриела Георгиева е постигнала целта си. Трудът е базиран на огромна фактология, почерпена предимно от пряката връзка на докторантката с изключителната оперна прима, което допринася за “изворната” ценност на разработката. В допълнение са отбелязани и рецензии на видни наши и чуждестранни автори, както и личните спомени на Гена Димитрова, които авторката умело вплита в своето изложение. Подчертава се, че високо художествено изпълнение не може да се постигне само чрез технически упражнения, а изисква и включването на художествената задача като средство. Като заключение се стига до извода, че вокалната техника и художественото изпълнителско майсторство трябва така да се слоят, щото двете да образуват абсолютно единство - единен цялостен образ. Нужно е не просто въобще да се пее, а е необходимо да се умее да се предадат мислите, да се намери единство между мисълта и звука.

Това са в сбита форма, според авторката, необходимите условия за създаването и развитието на певческо-техническите възможности, които трябва да се разяснят в процеса на работата детайлно и задълбочено.

Дисертационният труд впечатлява със своята педантичност при организацията и подредбата на огромното количество събран документационен материал. Ще си послужи с още един цитат:

„Чрез този труд се опитвам на базата на индуктивния метод, стъпвайки върху примерите и забележките отправени към мен, да провокирам четящите да намерят всеки сам за себе си зрънцето истина, което може да се окаже полезно за тях. По този начин се надявам да предизвикам

младите колеги да се замислят върху разрешението на личните си вокални проблеми и да ги подтикна непрекъснато да работят за своето усъвършенстване, развитие и за разгръщане на собствените си умения.“

Стр. 207

Трудът има принос за историографската наука чрез документирането на творческата дейност на едно от най – престижните български имена в съвременната европейска оперна култура. Приносен характер носи и аспекта, отнасящ се към въпросите за необходимостта от непрекъснато усъвършенстване на певеца – интерпретатор чрез систематизиране на посланията и опита на Гена Димитрова към по – млади колеги и съмишленици.

Като заключение искам да кажа, че трудът притежава необходимите качества на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Убеден съм, че дисертационния труд на Габриела Иванова Георгиева има приносен характер, както в теоретичен така и в приложен смисъл. С цялостната си дейност и приноси кандидатката отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност 08.03. „Музикално и танцово изкуство“

Проф. д-р Свилен Райчев